

CONSILIUL LEGISLATIV

București, 22.06.2025

188. / 23.06.2025

București, 22.06.2025

Bp.

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru modificarea art. 1391
alin (1) din Legea nr. 287/2009 privind Codul Civil**

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea art. 1391 alin (1) din Legea nr. 287/2009 privind Codul Civil (b212/04.06.2025), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/3556/10.06.2025 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D435/10.06.2025,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea art. 1391 alin. (1) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Soluția legislativă preconizată este argumentată în Expunerea de motive prin faptul că „În majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene, victimele indirecte ale infracțiunilor, care vatămă integritatea corporală sau sănătatea, au dreptul la despăgubiri pentru daunele nepatrimoniale suferite, inclusiv pentru suferințele psihice cauzate de pierderea unui membru al familiei. Aceste drepturi sunt garantate prin legislația europeană și națională. care trebuie să asigure o despăgubire «corectă și adecvată» în fiecare caz în parte.”.

2. Prin conținutul său normativ, proiectul face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea dispozițiilor art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. La **titlu**, pentru unitate terminologică cu titlul actului normativ asupra căruia se intervine, sintagma „*Codul Civil*” trebuie înlocuită cu sintagma „*Codul civil*”.

Formulăm prezenta observație și pentru partea dispozitivă a **articolului unic**.

5. Referitor la soluția legislativă preconizată pentru **art. 1391 alin. (1)**, precizăm că la paragraful 47 din considerentele Deciziei nr. 342 din 9 iulie 2024, Curtea Constituțională a constatat că *„instanțele de drept comun sunt singurele care pot interpreta și aplica în cazurile concrete deduse judecării prevederile art. 1.391 alin. (1) din Codul civil. Însă, în scopul interpretării și aplicării lor uniforme, legiuitorului îi revine obligația reglementării unor criterii în funcție de care să poată aprecia acordarea sau nu a daunelor morale și victimelor indirecte, respectiv a unor criterii care să sprijine instanțele judecătorești în determinarea sferei persoanelor care pot beneficia de astfel de reparații morale. În acest sens, pot fi utilizate drept repere elemente precum gravitatea vătămării corporale a victimei directe, caracterul său permanent și iremediabil, care să afecteze sever ori în mod excepțional posibilitățile de viață familială ale victimelor indirecte în interacțiunea lor cu victima directă, acestea putând constitui criterii pertinente, ce pot fi particularizate în funcție de circumstanțele fiecărei cauze. Totodată, în acordarea despăgubirilor trebuie asigurat un just echilibru între prejudiciul moral suferit și cuantumul daunelor, pentru a nu se ajunge în situația unei îmbogățiri fără justă cauză a beneficiarilor acestora.”*.

Ca urmare a celor de mai sus, precum și pentru un spor de rigoare normativă, recomandăm înlocuirea sintagmei „*gravitatea afectării integrității corporale sau a sănătății ori caracterul permanent și iremediabil al acesteia*” cu sintagma „*gravitatea vătămării corporale a victimei directe, caracterul său permanent și iremediabil, care să afecteze sever ori în mod excepțional posibilitățile de viață familială ale victimelor indirecte în interacțiunea lor cu victima directă*”.

PREȘEDINTE
Florin IORDACHE

București
Nr. 384/11.06.2025

L. nr. 287/2009

M. Of. nr. 511/24 iul. 2009

Lege privind Codul civil

(v. D.I.C.C.J. nr. 4/2013 - M. Of. nr. 226/19 apr. 2013 (art. 396 - 404); D.I.C.C.J. nr. 1/2014 - M. Of. nr. 283/17 apr. 2014; D.I.C.C.J. nr. 2/2014 - M. Of. nr. 411/3 iun. 2014; Decizia I.C.C.J. nr. 12/2015 - M. Of. nr. 678/7 sep. 2015 (art. 1279 alin. (3) teza I și art. 1669 alin. (1))

1. republicare cu renumerotare M. Of. nr. 505/15 iul. 2011
Lege privind Codul civil
2. modificări prin L. nr. 60/2012 M. Of. nr. 255/17 apr. 2012
Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 79/2011 pentru reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil *modifică art. 658*
3. rectificare M. Of. nr. 246/29 apr. 2013
RECTIFICARE *rectifică art. 297 alin. (2) teza a doua*
4. modificări prin L. nr. 138/2014 M. Of. nr. 753/16 oct. 2014
Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative conexe *modifică art. 1112, art. 2445 alin. (1), art. 2504 alin. (1)*
5. modificări prin O.U.G. nr. 1/2016 M. Of. nr. 85/4 feb. 2016
Ordonanță de urgență pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe *modifică art. 2445 alin. (1)*
aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 17/2017 M. Of. nr. 196/21 mar. 2017
6. modificări prin L. nr. 17/2017 M. Of. nr. 196/21 mar. 2017
Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative conexe *modifică art. 2445 alin. (1)*

7. admisă excepție de D.C.C. nr. 534/2018 neconst. prin	Decizia nr. 534 din 18 iulie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 277 alin. (2) și (4) din Codul civil	M. Of. nr. 842/3 oct. 2018	art. 277 alin. (2) și (4) sunt constituționale în măsura în care permit acordarea dreptului de ședere pe teritoriul statului român, în condițiile stipulate de dreptul european, soților- cetățeni ai statelor membre ale Uniunii Europene și/sau cetățeni ai statelor terțe - din căsătoriile dintre persoane de același sex, încheiate sau contractate într-un stat membru al Uniunii Europene
8. admisă excepție de D.C.C. nr. 601/2020 neconst. prin	Decizia nr. 601 din 16 iulie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 164 alin. (1) din Codul civil	M. Of. nr. 88/27 ian. 2021	art. 164 alin. (1)
9. modificări prin	D.C.C. nr. 601/2020	M. Of. nr. 88/27 ian. 2021	suspendă pentru 45 de zile dispozițiile art. 164 alin. (1) (termenul se împlinește la 12 martie 2021) după care operează prevederile art. 147 din Constituție
10. modificări prin	L. nr. 140/2022	M. Of. nr. 500/20 mai 2022	modifică art. 41 alin. (2) și (3), art. 42 denumirea marginală, art. 43 alin. (1) lit. b) și alin. (2)-(4), art. 44, art. 46, art. 48, art. 80 alin. (1), art. 92 denumirea marginală și alin. (4), art. 104 denumirea marginală, art. 106 alin. (2), art. 110, art. 111 lit. d), art. 113 alin. (1) lit. a), art. 114, art. 119 alin. (1), art. 146 alin. (3), cartea I titlul III titlul cap. III, art. 164, art. 165, art. 166, art. 167, art. 168, art. 169, art. 170, art. 171, art. 172, art. 173, art. 174, art. 175, art. 176, art. 177, art. 180 alin. (2), art. 185, art. 211 alin. (1), art. 275, art. 276, art. 293 alin. (1), art. 296, art. 299, art. 300, art. 337 denumirea marginală și alin. (1), art. 371 alin. (2), art. 375 alin. (3), art. 429 alin. (3), art. 430 alin. (2), art. 437 alin. (2), art. 463 alin. (1) lit. a), art. 507, art. 846 lit. f) și g), art. 848 denumirea marginală și alin. (1), art. 902 alin. (2) pct. 1, art. 1080 alin. (1) lit. a), art. 1085 lit. d), art. 1144 alin. (2), art. 1205, art. 1263 alin. (3) și (4), art. 1366, art. 1372 denumirea marginală și alin. (1), art. 1925, art. 1938 lit. a), art. 2009, art. 2016 alin. (2), art. 2030, art. 2035, art. 2063 și art. 2109; introduce alin. (1 ^a) la art. 41, alin. (3) la art. 42, alin. (3)-(5) la art. 104, alin. (2) la art. 118, alin. (4) la art. 182, alin. (2) la art. 286, alin. (1 ^a) la art. 370, alin. (1 ^a) la art. 503, par. 3 ^a la cartea a V-a titlul IX cap. IX secț. a 2-a cu art. 2029 ¹ -2029 ¹⁰ și alin. (4) la art. 2031; abrogă art. 374 alin. (2)

Dispune republicarea cu renumerotare

Dispozițiile art. 118 alin. (2) și ale art. 170 alin. (3) din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, astfel cum au fost reglementate, respectiv modificate prin prezenta lege, vor intra în vigoare la data care va fi prevăzută de legea specială privind reprezentantul personal.

11. completat prin	L. nr. 116/2024	M. Of. nr. 406/30 apr. 2024
	Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 104/2022 pentru modificarea și completarea Legii nr. 17/2014 privind unele măsuri de reglementare a vânzării terenurilor agricole situate în extravilan și de modificare a Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, precum și de completare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil	<i>introduce alin. (5) la art. 1952</i>
-
12. completat prin	L. nr. 122/2024	M. Of. nr. 414/7 mai 2024
	Lege pentru introducerea, modificarea sau completarea mențiunii privind transpunerea normelor Uniunii Europene în cuprinsul unor acte normative, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală și a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală	<i>introduce mențiunea privind transpunerea normelor Uniunii Europene după art. 2664</i>
-
13. admisă excepție de D.C.C. nr. 342/2024
neconst. prin	Decizia nr. 342 din 9 iulie 2024 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1.391 alin. (1) din Codul civil	<i>dispozițiile art. 1.391 alin. (1), în măsura în care limitează posibilitatea victimelor indirecte de a fi despăgubite pentru restrângerea posibilităților lor de viață familială și socială ca urmare a vătămării integrității corporale ori a sănătății victimei directe</i>